

**Internationales Übereinkommen über das Verhalten und zur Ethik
von Theaterpädagoginnen und Theaterpädagogen (ÜVET)**

**Yaratıcı Drama Eğitmenleri/Liderleri ve Tiyatro Pedagoglarının Davranış
ve Tutumuna İlişkin Etik Bildirge (Sözleşme)**

International Agreement on the Conduct and Ethics of Theatre Educators

**Międzynarodowe Porozumienie w sprawie Zachowania i Etyki Pedagogów Teatru
(PZEPT)**

Adresy kontaktowe

Bundesarbeitsgemeinschaft (BAG)
Spiel und Theater
Simrockstrasse8, D-30171Hannover

Çağdaş Drama Derneği (ÇDD)
Kocatepe Mah. Selanik Cad. Mehtap
Apt.41/2
Kızılay-Ankara

© Ömer Adigüzel, Romi Domkowsky, Ute Handweg, Klaus Hoffmann, Gerd Koch,
Sinah Marx, İnci San #

Preambuła

Porozumienie zostało opublikowane w Antalyi (TR), dnia 31 marca 2011 roku przez BAG Spiel und Theater i ÇDD (Çağdaş Drama Derneği). Wersja niemiecka, angielska i turecka są równoważne. Przekład niniejszej publikacji został dostosowany do sytuacji w środowisku teatralnym w Polsce z dnia 5 maja 2015 roku. Publikacja w innych językach byłaby wskazana.

Porozumienie składa się z 24 artykułów.

Celem jest sformułowanie porozumienia dotyczącego zachowania i etyki pedagogów teatru, które, na podstawie samorzutnie przyznanych praw i obowiązków wyszczególnionych poniżej, stworzy elastyczne ramy ich pracy.

Porozumienie formułuje dążący do ustanowienia pozycji moralnej i kształtujący sumienie zawodowy etos pracy o intelektualnym, społecznym, pedagogicznym i artystycznym charakterze. Opiera się ono na zasadzie podejmowania odpowiedzialności za dobro uczniów / studentów w kontekście / procesie / kształceniu pedagogiki teatru, jak również wpaja zasady poprawnego zachowania w wystąpieniach publicznych jak również wobec kolegów / uczniów / studentów a także ludzi ogólnie.

Sformułowanie porozumienia jest istotne dla pedagogów teatru w praktyce zawodowej.

Porozumienie w sprawie zachowania i etyki służy dążeniu do profesjonalizmu i ukazaniu wizerunku pedagogiki teatru.

Porozumienie dla pedagogów teatru łączy sprawozdania dotyczące etyki zawodowej z wytycznymi dotyczącymi poprawnego zachowania zawodowego.

Pedagodzy teatru zobowiązani są do ciągłego ulepszania porozumienia w sprawie zachowania i etyki. Miejsca kształcenia zawodowego, instytucje, stowarzyszenia i organizacje pedagogiki teatru zobowiązane są wprowadzić w życie niniejsze porozumienie w sposób wiążący i publiczny, nakłaniając do przestrzegania jego zasad oraz rozwijać to porozumienie według jego wewnętrznych reguł i uczynić je standardową praktyką dla swoich członków. Członkowie grupy zawodowej pedagogiki teatru okazują publicznie zasady etyki, według której działają.

Rozdział I: Definicje

1. Pedagodzy teatru

Nazwa pedagog teatru jest określeniem obejmującym ludzi wykorzystujących teatr / dramę / sztukę performance wraz z ich metodologią w celach pedagogicznych i artystycznych w grupach, teatrach, domach kultury, przedszkolach, szkołach, szkołach wyższych, na uniwersytetach i we wszelkich placówkach oświatowych, edukacyjnych i artystycznych, organizacjach formalnych i nieformalnych, w sektorze prywatnym i publicznym. Następujące określenia istnieją równoważnie: nauczyciel teatru, instruktor teatralny, animator kultury teatralnej, animator ruchu teatralnego, prowadzący warsztaty teatralne/performance, twórca teatralny, praktyk teatralny / sztuki performance. Należy uwzględnić równoznaczne określenia związane z narodowymi i/lub kulturowymi różnicami.

2. Uczniowie

Nazwa odnosi się do uczniów, studentów, dzieci, młodzieży i dorosłych, których rozwój zależy od estetycznych i pedagogicznych działań, podejmowanych przez pedagogów teatru.

Rozdział II: Etyka zawodowa

3. Godność człowieka

Pedagodzy teatru działają zawsze ze świadomością konieczności poszanowania godności każdego człowieka w sposób prawnie wiążący. W szczególności świadomość ta wyraża się w ich pracy, opartej na założeniu, że autonomia każdego człowieka w jego samodzielności i wyrażaniu siebie musi być traktowana z szacunkiem.

4. Obowiązki umów międzynarodowych

Zastosowanie mają również zasady kluczowe w wykonywaniu zawodu i odnoszące się do społeczeństwa obywatelskiego, które ujęte zostały w następujących międzynarodowych oświadczeniach, umowach, zobowiązaniach oraz konwencjach:

- Powszechna Deklaracja Praw Człowieka
- Międzynarodowy Pakt Praw Obywatelskich i Politycznych
- Międzynarodowy Pakt Praw Gospodarczych, Społecznych i Kulturalnych
- Konwencja o prawach osób niepełnosprawnych
- Konwencja w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji rasowej

- Konwencja w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet
- Konwencja o prawach dziecka
- Konwencja dotycząca ludności tubylczej i plemiennej (Konwencja MOP nr 169)
- Konwencja o ochronie niematerialnego dziedzictwa kulturowego
- Konwencja dotycząca najniższego wieku dopuszczenia do zatrudnienia (Konwencja MOP nr 138)
- Konwencja przeciwko międzynarodowej przestępczości zorganizowanej; w tym Protokół o zapobieganiu, zwalczaniu oraz karaniu za handel ludźmi, w szczególności kobietami i dziećmi
- Konwencja UNESCO w sprawie ochrony i promowania różnorodności form ekspresji kulturalnej
- Deklaracja Milenijna Narodów Zjednoczonych

5. Kosmopolityzm / Zakaz wyzysku ekonomicznego

Pedagodzy teatru poszerzają horyzonty uczniów w zakresie postrzegania świata i siebie samych, pluralizmu i różnorodności oraz społeczno-estetycznych poszukiwań i kształtowania. Zainteresowania i motywacje, zdrowie, dobre samopoczucie, rozwój osobisty i rozwój umiejętności uczniów stoją zawsze wyżej niż jakiegokolwiek inne cele związane z formalnym lub finansowym sukcesem.

6. Poufność

Pedagodzy teatru zobowiązani są, w celu ochrony uczniów, traktować wszelkie informacje powierzone im w trakcie ich pracy w sposób poufny i nie rozpowszechniać ich osobom trzecim. Odpowiadają również za zdrowie, dobro i ochronę dzieci i młodzieży.

7. Środki zakazane

Pedagodzy teatru zobowiązani są do niestosowania substancji psychoaktywnych oraz zapobiegania niebezpieczeństwu uzależnienia przez uczniów. Dając przykład własnym zachowaniem, jak również poprzez dyskusje, przeciwdziałają negatywnym czynnikom.

8. Współpraca międzynarodowa i międzykulturowa

Pedagodzy teatru zobowiązani są, według zasad humanistycznych i międzykulturowych, troszczyć się o współpracę z innymi organami lub osobami oraz traktować jako oczywistą potrzebę doskonalenia się w tym zakresie. Pracują z innymi organami w sposób interdyscyplinarny.

9. Przekazywanie wiedzy

Pedagodzy teatru są zaangażowani w teatralnych i artystycznych dyskursach edukacyjnych oraz zapoznają uczniów z różnorodnością ich metod.

Rozdział III: Zachowanie zawodowe

10. Ogólne zasady zachowania

Porozumienie to zawiera zestaw norm, dotyczących zachowania i etyki, zakorzenionych w systemie norm i wartości. Pedagodzy pracujący w sektorze edukacji teatralnej zobowiązani są wykonywać swoją pracę zgodnie z ogólnymi i szczegółowymi zasadami zachowania oraz oddając się refleksji nad własnymi koncepcjami normatywnymi, jak i koncepcjami z zewnątrz.

11. Relacje między uczniami a pedagogami - zasady

Relacje między pedagogami teatru a uczniami charakteryzują się wzajemnym szacunkiem i brakiem dyskryminacji. Współpraca ma na celu również promowanie autonomii i indywidualnego rozwoju społecznego, poznawczego, etycznego i estetycznego jednostki.

12. Dojrzałość i odpowiedzialność

Edukacja teatralna ma na celu wychowanie dojrzałego człowieka, co wyraża się poprzez dopuszczenie do artykułowania własnych pomysłów i ich akceptację. Pedagodzy teatru traktują uczniów jako osoby postępujące odpowiedzialnie.

13. Relacje między współpracownikami

Relacja między współpracownikami polega na dobrowolnym przyjęciu zasad niniejszego porozumienia. Główną zasadą jest zachowanie równości w grupie zawodowej. Pedagodzy teatru zobowiązani są wzmacniać status grupy zawodowej jako całości, uwzględniając kryteria niniejszego porozumienia, oraz zapobiegać jego osłabieniu.

14. Wzmacnianie potencjału uczniów

Pedagodzy teatru starają się działać w sposób odpowiedzialny, służący rozwojowi fizycznemu, poznawczemu, emocjonalnemu, społecznemu oraz artystycznemu uczniów. Ponadto wspierają uczniów w budowaniu ich potencjału (*capacity-building*), osobistym i społecznym umocnieniu (*empowerment*), jak również w budowaniu grupy wspólnego

działania (*developing networks*), uwzględniając przy tym potencjał uczniów.

15. Równouprawnienie i szacunek

Pedagodzy teatru szanują indywidualność uczniów, traktują ich w jednakowy sposób, niezależnie od płci, orientacji seksualnej, sprawności fizycznej, światopoglądu, przekonań politycznych, sytuacji finansowej oraz społecznego, kulturalnego i religijnego pochodzenia. Pedagodzy teatru zwracają uwagę na wzajemne traktowanie się uczniów.

16. Uwzględnienie uwarunkowań uczniów

Wszelkie działania edukacji teatralnej muszą być dostosowane do wieku, doświadczenia i aktualnego stanu fizycznego i psychicznego uczniów.

17. Uwzględnienie środowiska społecznego uczniów

Pedagodzy teatru mają na uwadze społeczne warunki pochodzenia i środowisko uczniów (np. rodzina, wykształcenie, zawód) w odniesieniu do wymagań i procesów, które ustanawiają. Są wrażliwi na kwestie międzykulturowe.

Pedagodzy teatru są wrażliwi na mocne strony i potencjał uczniów oraz zachęcają ich do podejmowania inicjatyw twórczych i artystycznych.

Pedagodzy teatru rozwijają w uczniach poczucie odpowiedzialności za siebie, samodzielność, ucą partycypacji w życiu społecznym, mając na celu rozwinięcie umiejętności radzenia sobie z życiem w (krajowych i globalnych) społecznościach, jak również ucą respektowania innych w ich sposobie życia.

18. Kredyt zaufania

Pedagodzy teatru starają się znaleźć otwarte, zbiorowe, sprawiedliwe i humanitarne rozwiązania konfliktów. Dają uczniom kredyt zaufania.

19. Zakaz stosowania przemocy

W kontaktach z uczniami, pedagodzy teatru nie używają jakiegokolwiek rodzaju przemocy, w tym przymusu psychicznego. Przemoc jest zakazana.

Pedagodzy teatru unikają działań mogących nieść za sobą negatywne skutki dla uczniów. W szczególności, pedagodzy teatru nie tolerują żadnych form zaniedbania oraz nadużycia.

20. Samokrytyka

Pedagodzy teatru gotowi są do samokrytyki i są świadomi swojej roli w kształtowaniu przykładu w zakresie zachowania i etyki. W razie potrzeby zasięgają profesjonalnej porady od swoich kolegów lub odpowiednich stowarzyszeń.

21. Umiejętność zachowania

Pedagodzy teatru instruuja swoich uczniów, jak zachowywać się w społecznie akceptowany, rzetelny, odpowiedzialny sposób oraz uczą, jak podjąć aktywną rolę w społeczeństwie.

22. Przygotowanie do nowych wyzwań

Pedagodzy teatru wspierają uczniów w zdobywaniu wiedzy i doświadczeń w dziedzinie teatru, edukacji i zachowania. Towarzyszą im w drodze zdobywania wiedzy w sposób profesjonalny i długoterminowy tak, aby uczniowie bez problemu poradzi sobie z potencjalnymi zagrożeniami w nowych, zaskakujących lub niestabilnych sytuacjach.

23. Współpraca międzynarodowa

Pedagodzy teatru współpracują z podobnymi jednostkami i zawodami, zarówno w kraju jak i na arenie międzynarodowej.

24. Zniesławienie

Należy unikać uwag oszczerczych.

Pedagodzy teatru unikają również oszczerczych uwag na temat kolegów, zwłaszcza w odniesieniu do ich umiejętności pedagogiczno-estetycznych, wydajności pracy i poczucia własnej wartości.

Pedagodzy teatru szanują i chronią metody i wyniki pracy swoich kolegów.

Antalya (TR), 31. marca 2011

Pierwsi sygnatariusze:

dr Ömer Adigüzel (ÇDD)

prof. dr Gerd Koch (BAG Spiel & Theater)

Przekład: Fundacja Towarzystwo Teatralne im. Jędrzeja Cierniaka